

ကရင်နှင့်ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်

CRPP ၏ (၅၃)နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့အထိမ်းအမှတ် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ၏ ပြည်ထောင်စုသဘောတရားများစာအုပ် ကောက်နုတ်စာ။

ကရင်နှင့်ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်

လူမျိုးအမည်

“ကရင်”ဟူသောအမည်ကို မြန်မာတို့က တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကိုဝံခံ၍ခေါ်သောအမည်ဖြစ်ပေသည်။ ရှေးအခါက မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်ခဲ့ ကြသော - ပျူ၊ ကမ်းယံ၊ သက်ဟူသည့် လူမျိုး သုံးမျိုးအနက် ကမ်းယံ ဟု ခေါ်သောလူမျိုးအမည်မှ ကရင်ဟူသော အမည်သို့ ပြောင်းလဲခေါ်ဆိုလာသော အမည်ဖြစ်သည်ဟု ဆာအာသာဖယ်ယာ (Sir Arthur Phayre) က တင်ပြခဲ့သည်။

မွန်လူမျိုးတို့က တိုင်းရင်းသား ကရင်လူမျိုးတို့အား အရိရန် (အရောင်) ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ ရှမ်းလူမျိုး တို့ကမူ ကရင်လူမျိုးများအား “ယန်” ဟု ခေါ်ဆိုကြကာ၊ ပအိုဝ်(တောင်သူ)တို့ကမူ “ဂျောက်”ဟု ခေါ်ဆို ကြသည်။ မြန်မာကရင် - စတော်(စကော) ကရင် တို့သည် မိ မိတို့ကိုယ်ကို “ဗွာကညော” ဟုခေါ်ဆို ကြသည်။ “ဗွာကညော”ဟူသော ဝေါဟာရမှာ မြန်မာဘာသာဖြင့် “လူ”ဟူသောအနက်ကို ဆောင်သည်။ မွန်ကရင်-ရို (ပိုး) ကရင်တို့သည်မိမိကိုယ်ကို“ဗွို”ဟုခေါ်ဆိုကြသည်။ “ဗွို”ဟူသော ရို (ပိုး) ကရင် ဝေါဟာရမှာ“လူ”ဟူသော မြန်မာဘာသာအနက်ကိုပင် ဆောင်ပေသည်။

အင်္ဂလိပ်နှင့် နိုင်ငံတကာတို့ကမူ ကရင် (KARIN) ဟူသော အသံထွက်ကို KAREN ဟု ရေးသားခေါ်ဆို အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ လက်ရှိစစ် အစိုးရကမူ ကရင်အမည်ကို R မှ Y သို့ပြောင်း၍ KARIN ကို KAYIN ဟူ၍ ပြောင်းလဲထားသည်။ ကရင်ဟူသော စားလုံးပေါင်းကို “ကယင်” ဟူ သော စာလုံးပေါင်း သို့ ထပ်မံ၍ ပြောင်း လဲခြင်းမပြုရန် အထူးသတိပြုကြရမည်။ ကရင်လူမျိုးအမည်ကို KAREN ဟူ၍စာ လုံးပေါင်းကိုကရင်တမျိုးသား လုံးကလက်ခံ၍ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများကလည်းအသုံးပြုနေ သည်ကိုတွေ့ရှိရပါ သည်။

(မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီမှထုတ်ဝေသော တိုင်းရင်းသား(ကရင်)စာအုပ်မှ)

လူမျိုးအစနှင့်မျိုးနွယ်ဆက်သွယ်ပုံ

ကရင်လူမျိုးများကို တိုင်းတပါးသားများက “ဟေဗြ”အမျိုးအနွယ် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာပုထရန် စကားအုပ်စုဝင်များ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိတ် (သို့မဟုတ်)တုတ်တို့မှ ဆင်းသက်လာသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကော်ကေးရှပ်ဒေသမှ ဆင်းသက်လာသ ည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မူလတိုင်းရင်း သား

များဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထိုင်းတရုတ်အနွယ်မှ ဆင်းသက်လာ သည်ဟူ၍လည်းကောင်း အဆိုပြုကြသည်။ (၁၉၁၆)ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံရေးဟောင်း ကဗျည်းကျောက်စာသုတေသနအစီရင်ခံစာတွင်မူ ကရင်လူမျိုးများအား မြန်မာ့သမိုင်းများ၌ ဖော်ပြခဲ့သော ကမ်းယံလူမျိုးများနှင့်လည်းကောင်း၊ ယူနန်နယ်ရှိ “ယောင်” နှင့် “မြောင်”လူမျိုးများနှင့်လည်းကောင်း မျိုးနွယ် ဆက်သွယ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

ကရင်လူမျိုးတို့၏ ထားစိပ ခေါ် ရှေးဗျာဒိတ်လင်္ကာများနှင့် ပုံပြင်များတွင်မူ အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

ထီးလဲခလယ်ဆွဲလမြွဲယွါး
မေပထီနှော်ပကော်သ့
ထီးလဲခလယ်ဆွဲလမြွဲတော
မေပထီးတောပကော်တော
ထီးလဲခလယ်ဆွဲလမြွဲယွါး
မေကညောထီးကော်နှော်သ့
ထီးလဲခလယ်ဆွဲလမြွဲဘော
ပွာကညောထီးတောကော်တော
ထီးဆွဲမဲ့ယွါးကော်အတော
အိုလဲဆာကဆောတခွေ
ထီးဆမြွဲဘောကော်မုလား
အိုလဲဆာဆောတကပါး
နမေလယ်ဆူးဆာကဆော
နကတူထီးဆွဲမဲ့ဘော
မေတူဆာကဆောဖွေလှာ
ဖဲနေမေထီးဆွဲမဲ့ယွါး
(စောအောင်လု၏ ကရင်ရာဇဝင်စာအုပ်မှ)

အထက်ပါ ထားစိပတွင် ဧ ဖါပြချက်အရ၊ ကရင်တို့၏ မူရင်းဒေသ သည် သဲကိုရေထိုး၍ ရေးထိုး သဲစီးဒေသဖြစ်ပြီး ထိုဒေသသည် ခုနစ်စဉ်ကြယ် အောက်တွင် ရှိကြောင်း ဖော်ပြချက်ဖြစ်သည်။

ကရင်လူမျိုးတို့၏ မူရင်းဒေသမှာ အာရှတိုက်အလယ်ပိုင်း တရုတ် ပြည်၏ အနောက်ဘက်ရှိ ။ မင့်မား သော တောင်တန်းကြီးများ ခြံရံသည့် ကုန်းပြင်မြင့်မားသော တောင်တန်းကြီးများခြံရံသည့် ကုန်းပြင်

မြင့်ကြီးဟု ယူဆကြသည်။ ထိုကုန်းပြင်မြင့်ကြီးအရှေ့ပိုင်း တွင် မြစ်ဖျားခံသော မဲခေါင်မြစ် နှင့် သံလွင် မြစ်နှစ်သွယ်ကြားမှာ ခရစ်နှစ်အစပိုင်းလောက်မှစတင်၍ တရွေ့ရွေ့ဆင်းသက်နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ကရင်တို့သည် ထီးဆွဲမဲ့ယားဟူသော မူရင်းဒေသမှ မဲခေါင်မြစ်နှင့် သံလွင်မြစ်ကြောင်း အတိုင်း မြောက်ဘက်မှ တောင်ဘက်သို့ ဆင်းသက်လာပြီး၊ အေဒီ -ခုနှစ်ရာစုနှင့် ရှစ်ရာစုခန့်တွင် ဝင်ရောက်လာသည့် မွန်ဂိုလူမျိုးအနွယ်ဖြစ်ကြောင်းသမိုင်း မှတ်တမ်း တင်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ကရင်လူမျိုးများအနေနှင့် မိမိတို့ဝင်ရောက်အခြေချသည့် နှစ်ကို ဘီစီ (၇၃၉) ဟူ၍ အတည်မှတ်ယူကြ သဖြင့် ယခုခရစ်နှစ် (၂၀၀၀) (AD 2000) သည် ကရင်နှစ် (၂၀၀၀ - ၇၃၉) = ၂၇၃၉ (KE 2739) ဖြစ်၍ ကရင်နှစ်(၂၇၃၉)နှစ်၏ နှစ်သစ်မင်္ဂလာပွဲတော်ကို ပျော်ရွှင်သိုက်မြိုက်စွာကျင်းပ ပြုလုပ်ကြသည်။

ကရင်အမျိုးသားတို့၏ လူနေမှုဘဝအတွက်ရုန်းကန်မှု ကရင်တို့သည် အုပ်စုနှစ်စုခွဲ၍ ဤနိုင်ငံအတွင်း သို့ ဝင်ရောက် အခြေချပြီး၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကိုသာ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြု၍ ရိုးသားစွာ ဖြင့် လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။ ထိုသို့ဖြစ်၍လည်း သမိုင်း မှတ်တမ်းများတွင် မတွေ့ရှိရပေ။ ခရီးအ ရောက်အပေါက် နည်းပါးခက်ခဲသော တောင်တန်းဒေသများနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ တောတောင် ဝဲခံနွယ်များ ထူထပ်သောဒေသများတွင် အခြေချ နေထိုင်ကြသည်။

(၁၈၈၀)ပြည့်နှစ် ပတ်ဝန်းကျင်မှစတင်ခဲ့သော ကိုလိုနီခေတ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်များ ထူထောင်ပေးသည့် ကျောင်းများတွင် ရိုးသားသောကရင်လူငယ်များ ပညာသင်ကြားခွင့်ရရှိကြသဖြင့် နိုင်ငံအကျိုး ပြုလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ (၁၈၈၀)ခုနှစ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ “ဒေါက်က လု”ခေါ် ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး (Karen National Association) ကို ကရင်အမျိုး သား ခေါင်း ဆောင်ကြီး ဒေါက်တာထီသံပြာက ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး၊ ကရင်အမျိုးသားတို့၏ စာပေ၊ ယဉ် ကျေးမှု၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေး စသည့်တို့ ကြီးပွားတိုးတက်လာအောင် ဦးစီးဦးဆောင်ပြု၍ ဆောင်ရွက် ပေးခဲ့ သည်။ အထူးသဖြင့် ကရင်အမျိုးသားများအတွက် တက်သစ်စနေဝန်း ပါရှိသော ကရင်အမျိုး သား အလံတော်နှင့် ကရင်အမျိုးသားနေ့ (ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့)နှင့် ကရင်ယဉ်ကျေးမှုရေးရာများကို အ ကောင်အထည်ဖော် ပေးခဲ့သည်။

ကရင်အမျိုးသားတို့သည် ဖြောင့်မတ်ခြင်း၊ တာဝန်ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်လေ့ရှိခြင်း၊ နာခံတတ်ခြင်း၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများကို ချစ်ခင်ဖော်ရွေ ခြင်းစသော ဂုဏ်များကြောင့် ကိုလိုနီခေတ်တွင် သစ္စာရှိကရင် များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံအကျိုးပြုလုပ်ငန်းများဖြစ်သော တပ်မ တော်၊ ရဲ၊ သူနာပြု၊ ကျောင်းဆရာ၊ အလုပ်အကိုင်များတွင် အများအပြား ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

ကရင်အမျိုးသားများနိုးကြားလာမှု“ဒေါက်ကလု”အသင်းကြီးသည် ကရင်လူထုအတွက် လုပ်ငန်းအများ အပြားဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်ကာလတွင် ခေါင်းဆောင်များအနေနှင့် ဒေါက်တာ ထီသံပြာ၊ ဒေါက်တာ ဆာ စံစိဖိုး၊ သရာဒိစံဘော်တို့သည် အထူးထင်ရှားကျော် ကြားသောပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင်

“ဒေါကလူ”အသင်းကြီး၏ နောက်ဆုံးဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဝတ်လုံတော်ရ စောဘမောင်လက်ထက်သို့ ရောက် ရှိသောအခါ ဖက်ဆစ်တို့ဝင်ရောက်လာပြီး တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း အရေး အခင်းများဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဝင်ရောက်လာခြင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဝတ်လုံတော်ရစောဘမောင်ကွယ်လွန်ခြင်း ၊ က ရင်ခေါင်းဆောင်ကြီးများလည်း အသက်အရွယ်ကြီးရင့်ကုန်ခြင်းတို့ကြောင့် အသင်းကြီး၏ လုပ်ငန်း အရပ်ရပ်လည်း ရပ်ဆိုင်းသွားလေတော့သည်။

(၁၉၄၂-၄၅)အထိ ဂျပန်ခေတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေသည် အလွန်ဆိုးဝါးလျက် နိုင်ငံသူနိုင်ငံ သားများ အတိဒုက္ခ ရောက်ခဲ့ကြရသည်။ ဂျပန်တို့ခန့်အပ်သော ဒေါက်တာဘမော်အဓိပတိအဖြစ် တာ ဝန်ထမ်းဆောင်သည့်ကာလအတွင်းတွင် တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်း ညီညွတ်ရေးအတွက် ကရင်လူ ကြီးများကို ဖိတ်ကြားပြီး၊ ကော်မတီတရပ်ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ထို ကော်မတီ (၁၅)ဦးအဖွဲ့တွင် ထင်ရှား သောသူများမှာ ဆာဒေါက်တာစံစိဖိုး၊ စောဘဦးကြီး၊ သရာသာထို၊ မန်းဘခင်၊ ဆရာစောသာဒင်၊ စောဖိုးချစ်၊ စောပါဒွဲ၊ စော ဆွဲနီလူနီ အစရှိသော ကရင်ခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်ပြီး အမြဲတမ်းကိုယ် စားလှယ်အဖြစ် သရာသာထိုက ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဖက်ဆစ်တို့၏ ဖော်ကားရမ်းကားမှုကို ခံနေရသော ပြည်သူလူထု လွတ်မြောက်ရေးအတွက် တပ်မ တော်ဖခင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်သည့်တပ်များနှင့် မဟာမိတ်တို့ပူးပေါင်း ပြီး၊ ဖက်ဆစ် တို့ကို အောင်မြင်စွာ တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့သည်။ မဟာမိတ်တပ်များတွင် ကရင်လက်နက်ကိုင် အမြောက် အမြား ပြန်လည်ပါဝင်ရောက်ရှိလာကြသည်။ အထူးတပ်ရင်း (၁၀၁)တွင် ကရင်အမျိုးသား အများအ ပြားပါဝင်၍ အလွန်ထင်ပေါ်ခဲ့သည်။

(၁၉၄၆)ခုနှစ်သို့ရောက်ရှိ၍ အုပ်ချုပ်ရေးစံနစ်ပြန်လည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် အင်္ဂလိပ်တို့က ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ဦးဆောင်သည့် အစိုးရ အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းထားပေးခဲ့ရာ ဝတ်လုံတော်ရစော ဘဦးကြီးသည် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။ ၎င်းနောက် မန်းဘခင်သည်လည်း ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း၏ အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဝန်ကြီးတဦးအဖြစ် ပါဝင်ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ကြီး၏ ဗဟိုကော် မတီတွင် ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင် ကြီးများဖြစ်သော ဝတ်လုံတော်ရစောဘဦးကြီး၊ သရာသာထို နှင့် မန်းဘခင် တို့ သုံးဦးတို့သည်လည်း ဖဆပလဗဟိုကော်မတီအဖြစ်ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။

သရာသာထို (B.A.,B.L.) မူကား ကရင်အမျိုးသားရေကိုဇောက်ချ ဆောင်ရွက်ပြီး၊ “ဒေါကလူ”ခေါ် ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး ပြန်လည်ဖွဲ့ စည်းထူထောင်နိုင်ရေးကို အထူးစိတ်ဝင်စား၍ အကြိမ်ကြိမ် ညှိနှိုင်းကြသည်။ သို့ရာတွင် “ဒေါကလူ”အသင်းကြီး၏ လုပ်ငန်းများနှင့် ဦးဆောင်သူများသည် ခရစ် ယန်ဘာသာဝင်များဖြစ်၍ ခရစ်ယန်အဖွဲ့ကြီးအသွင်ဆောင်နေခြင်းကြောင့် ကရင်အမျိုးသား ဘာသာ ပေါင်းစုံ ပါဝင်နိုင်ရေးအတွက် ကေ-စီ-အို (ခေါ်) ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ် (Karen Central Organization) ကို (၁၉၄၆)ခုနှစ် တွင်ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ကေ၊ စီ၊ အိုအဖွဲ့တွင် ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဆရာစော

သာဒင်(ဥက္ကဋ္ဌ)၊ ဝတ်လုံတော်ရစောဘဦးကြီး(ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)သရာ သာထို (အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)၊ မန်းဘခင်(ဘဏ္ဍာရေးမှူး) စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

ကေစီအိုအဖွဲ့တွင်လူကြီးများသာပါဝင်သဖြင့်ယင်းကရင်လူကြီးများ ကိုကူညီရန်အတွက် ဗိုလ်စောထွန်း စိန် ဦးဆောင်သော ကရင်လူငယ်များအား ကေပိုင်အို (ခေါ်)ကရင်လူငယ်များအဖွဲ့ (Karen Youth Organization) ကို ဖွဲ့စည်းကြသည်။ ကရင်လူငယ်အဖွဲ့တွင် ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဗိုလ်စော ထွန်းစိန်၊ စောဟံတာသာမွေး၊ မန်းဘဇံ၊ စောဝေဝေ၊ မန်းဝင်းမောင်၊ စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ကေစီအို နှင့် ကေပိုင်အိုတို့ အတူတကွ လက်တွဲ ဆောင်ရွက်နေချိန်တွင် ကရင်လူထုအတွင်း အမျိုးသားရေးနိုး ကြားမှု ထွန်းကား တိုးတက်လာသည်။

ကေအင်ယူ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးယင်းကဲ့သို့သော ကေစီအိုနှင့် ကေပိုင်အိုတို့ လက်တွဲဆောင် ရွက်နေကြစဉ် ကေစီအိုက သုဝဏ တိုင်းသတင်းစာကို ထူထောင်၍ ကေပိုင်အိုတို့ က တိုင်းရင်းသား ဂျာနယ်ကို ထူထောင်ကြသည်။

ထိုနှစ်ဖွဲ့တို့အကြားအရေးအသားသဘောထားကွဲမှုများမသိမသာ ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် ကရင်လူထု ကိုယ်စားလှယ် အစည်းအဝေး တရပ်ကို ရန်ကုန်မြို့၊ အလုံကရင်အမျိုးသားရပ်ကွက်ရှိ ဗင်တန်ခန်းမ တွင် ကေစီအိုနှင့် ကေပိုင်အိုတို့ကို တစုတည်းပေါင်း၍ ကေအင်ယူ (ခေါ်) ကရင်အမျိုးသားအ စည်းအရုံး (Karen National Union) ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ရာ ဥ ဣဋ္ဌအဖြစ် ပဒိုစောစံဖိုသင်အား လည်း ကောင်း၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆရာ သာထို အားလည်းကောင်း ရွေးချယ်တင်မြှောက် ကြသည်။

ထိုအစည်းအဝေးသို့ ဆရာစောသာဒင်နှင့် စောဘဦးကြီးတို့တက် ရောက်နိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း၊ လေ့လာရရှိသည်။ ဤ (၁၉၄၇)ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရရှိရန်အတွက် ကြိုးပမ်းသည့်ကာလဖြစ်၍ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တွင် ကရင်အမျိုး သားခေါင်းဆောင်ကြီးစောဘဦးလည်း ကန့်အစည်းအဝေးသို့ လိုက်ပါတက် ရောက်ခဲ့သည်။

ကေအင်ယူ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအနေနှင့် အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ကာတောင်း ဆိုချက်များပြုလုပ်ခဲ့ရာ အောင်မြင်မှု မရှိသဖြင့် စောဘဦးကြီးအား အစိုးရအဖွဲ့မှ နှုတ်ထွက်စေပြီး၊ ကေအင်ယူ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်တင်မြှောက်ကြသည်။ ထိုအခါ လစ်လပ်သော ဝန်ကြီးနေရာသို့ စောစံဖိုသင် ဝင်ရောက်ထမ်းဆောင်သည်။ ကေအင်ယူအနေနှင့် အခွင့် အရေး တောင်းဆိုသည့် ဆန္ဒပြပွဲများ အမြို့မြို့အရွာရွာတွင် ပြုလုပ်၍ ခေါင်းဆောင်ကြီးငါးဦးပါဝင်သောအဖွဲ့ကို အင်္ဂလန်သို့စေလွှတ်ရန် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။

အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သူ သရာသာထိုကမူ ရုံးလုပ်ငန်းများကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက်နေခဲ့သည်။ အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက်သည့် ကရင် ကို ယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ကရင်အမျိုးသားတို့၏ အခွင့်အရေးကို တင်ပြတောင်းဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် အောင်မြင်မှု လုံးဝမရရှိခဲ့ချေ။

ထို့အပြင် ယင်း (၁၉၄၇)ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၁၉)ရက်နေ့တွင် မသမာသူတို့၏ လုပ်ကြံမှုကြောင့် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းနှင့်အတူ ဝန်ကြီးမန်းဘခိုင်လည်း ကျဆုံးသွားခဲ့ သည်။ ဝန်ကြီးစောဘဦးကြီးနေရာသို့ ဝင်ရောက်သူ ဝန်ကြီး စောစံဖိုးသင်ကမူ အသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်လျက် ဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင်ဆက် လက်၍ ပါဝင်နိုင်ခဲ့သည်။

ကရင်နှင့် ပင်လုံအစည်းအဝေး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သည့် တပ်မတော်နှင့် မဟာမိတ်တို့ ပူးပေါင်းတိုက်ခိုက်သဖြင့် ဖက်ဆစ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာ သွားခဲ့ရပြီးနောက်၊ မြန်မာနိုင်ငံလွတ် လပ်ရေးအတွက် အောင်ဆန်း -အက်တလီစာချုပ် ကို ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် တနိုင်ငံလုံး အတွက် တောင်တန်းဒေသ တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးကြရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ပင်လုံမြို့တွင် ပြုလုပ်သောညီလာခံ၌ ပင်လုံစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး နိုင်ခဲ့ကြသည်။

ပင်လုံစာချုပ်ကို ကရင်တို့ မထောက်ခံ၊ မပါဝင်ကြောင်း၊ ရေးသား ချက်များ အကြိမ်ကြိမ် ဖတ်ရှုခဲ့ရ သည်။ ထို့အပြင် ကရင်တို့သည် အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့တို့၏ နောက်လိုက်များအဖြစ် စွပ်စွဲမှုများကို ပင်ခံခဲ့ရ ပြီး၊ အင်္ဂလိပ်တို့ မြှောက်ပေးသဖြင့် လက်နက်ကိုင် သောင်းကျန်းမှု ပြုခဲ့သည်အထိ မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲခြင်းခံခဲ့ရသည်။ အမှန်အားဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့သည် ကရင်တို့အားသွေးခွဲခြင်း၊ တပည့်မွေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိပဲ၊ ကရင်တို့၏ရိုးသားမှုအပေါ် အခြေပြု၍ အခိုင်းအစေများအဖြစ်ပြုမူကြသည်။ ဤသည် မှာ ကရင်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီး စောဘဦးကြီးနှင့် အဖွဲ့သွားရောက်တောင်းဆိုမှုအား လိုက် လျောခြင်း လုံးဝမပြုခြင်းက သက်သေထူနေသည်။ ကရင်ခေါင်းဆောင်ကြီးများသည် နိုင်ငံရေး နည်းကိုသာ လက်ကိုင်ထား၍ တောင်းဆိုခဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ယင်းပင်လုံညီလာခံနှင့်ပတ်သက်မှုရှိ နေကြောင်းကိုမူကား ဖုံးကွယ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရရှိရန်အတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှ ဦးစီးဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် တနိုင်ငံလုံး လွတ်လပ်ရေးအတွက်တောင်တန်းဒေသတိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များနှင့် သွားရောက် ညှိနှိုင်းကြရသည်။ ထိုသို့ဆွေးနွေးရာ၌ ကရင်တို့မပါဝင်ခြင်းကြောင့် ဤသည်ကို သွေးကွဲစေသည့် အရေးအသားများဖြင့် အပြစ်ပုံ၍ချကြသည်။ အမှန်အားဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တောင်တန်းဒေ သ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ကြစဉ်က ကရင်တို့သည် တောင်တန်းဒေသနှင့် သက်ဆိုင်မှုမရှိသည်ကတကြောင်း၊ အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန် ဖိတ်စာလည်း မရရှိခြင်းကတ ကြောင်း၊ စသည်တို့ကြောင့် မတက်ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုစဉ်က အမြော်အမြင်ကြီးမားသော ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးသရာသာထို (ကေအင်န်ယူ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)သည်ကေအင်န်ယူ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဗိုလ်စောစံကေးနှင့် ဆရာစောစီရီ ကျော်တို့ကို စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအပြင် ထိုအချိန်က ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်အဖြစ် ကျော်ကြားခဲ့သောစောချစ်မောင်(ကျမ်းစာကျောင်းအုပ်ကြီးဒေါက်တာ ချစ်မောင်)ကလည်း လမ်းကြိုသဖြင့် လိုက်ပါသွားခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် အင်္ဂလန်မှအတိုက်အခံ မစွတာဘော့ တွန်မလီ လည်း ပင်လုံညီလာခံ အစည်း အဝေးသို့ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကရင်အမျိုးသားခေါင်း ဆောင် ကြီးသုံးဦး စီးနင်းလိုက်ပါသော ဂျစ်ကားသည် အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားတဦး၏ မော်တော်ယာဉ် နောက်မှ လိုက်ပါသွားသည်။ အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ် စီးနင်းလိုက်ပါ သောကားသည် လမ်းခရီးတွင် ခဏခဏ ပျက်သဖြင့် ပင်လုံသို့ ရောက်ရှိချိန်တွင် ပင်လုံစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အခမ်းအနား ပြီးဆုံး နေပြီဖြစ်သည်။ ညစာထမင်းစားပွဲတွင်ဝန်ကြီးဟောင်းစောလှဖေ (ပအိုဝ်) ဦးလှဖေ သည် မိန့်ခွန်းပြော ကြားခဲ့သည်။ ဖိပွန်တောင်တန်းဒေသ (Schedule II Area) မှ ကရင်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင် စောဒီဂေးအယ်လည်း မိမိအစီ အစဉ် ဖြင့်တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ဆရာစောချစ်မောင် (ဒေါက်တာ ချစ်မောင်)သည် မိမိခရီးစဉ်အတိုင်း လွိုင်ကော်မြို့သို့ ခရီးဆက်ပြီး ဘုရားရှိခိုးကျောင်း အနုမောနောပြု အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ရန် ထွက်ခွာသွားသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးများသည် ဖိတ်ကြားမှု၊ ပတ်သက်မှုမရှိစေကာမူ ပင်လုံ အစည်းအဝေးသို့ ရောက်ရှိသွားသည်အထိ ကြိုးပမ်း၍ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ပင်လုံစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့် မရရှိသော်လည်း ပြည်ထောင်စု စိတ်ဓာတ်ပြည့်ဝမှုကို ထင်ပေါ်စေသည်။

(၁၉၄၇)ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ကော်သူလေးကေအင်န်ယူသည် (၁၉၄၇)ခုနှစ် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲကိုသပိတ်မှောက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အမြော်အမြင် ကြီးမား သော ကေအင်န်ယူအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး သရာသာထိုက ဆရာစောစီရီကျော် အား ဖိပွန်မှယှဉ် ပြိုင်အရွေးခံရန် ခွင့်ပြုသည်။ ဆရာစောစီရီကျော် အရွေးခံ ရပြီး (၁၉၄၇)ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အ ခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းရေး၊ ဆပ်ကော် မတီတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ကရင်ပြည်နယ်ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် သံလွင်ခရိုင်ကို “ကော်သူလေး” ဟူသောအမည်ဖြင့်ကို ရှေးကရင် ထားစီပ ခေါ် ရှေးဗျာဒိတ် လင်္ကာများရရှိခြင်းပင်ဖြစ်ရာ ထိုထားတွင် အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရှိရသည်။

- ပတရဲအိုပွါထီးတဂေး
- ပတရဲအိုပွါးကော်တဂေး
- ပွါကော်ဂေးပွါထီးဘာပေါး
- ပွါကော်ဂေးပွါးကော်ဘာပေါး
- ကကော်ထော်ကေးကော်သူလေး
- ပွါသို့အော်မေး ပအော်မေး

အထက်ပါ ထားစိပ (ခေါ်)ဗျာဒိတ်လင်္ကာတွင် “ကော်သူးလေ” ဟူသော ကရင်တို့၏ဒေသအမည်ကို ဖော်ပြထားပြီး၊ တိုင်းတပါးကို မလိုလား နှင့် မိမိတို့၏ ကော်သူးလေကို ပြန်လည်ထူထောင်ပါဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်သည်။ “ကော်သူးလေ”၏အဓိပ္ပါယ်မှာ မကောင်းသော အမဲစက်များ ကင်းစင်ရာဒေသဟု အဓိပ္ပါယ်ရရှိသည်။

အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲခြင်း မှုပီးဆုံးမီ သရာစောစီရိကျော်သည် သ ထုံမြို့သို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာ အခြေ ချနေထိုင်ပြီး လွှတ်တော်သို့ တက်ရောက်ခြင်းမပြုတော့ချေ။ လစ်လပ်သွားသော နေရာသို့ ပဒိုစောစံ ဖိုးသင်က အစားဝင်၍ ပါဝင်ရေးဆွဲခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လွှတ်တော်အတွင်းရှိ ကရင်အမတ်များအနေနှင့် “ကော်သူးလေ”၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ထုတ်ဖော်ရန် အခက်အခဲများရှိနေသည်။ ထိုအခါ ပဒိုစောစံ ဖိုးသင်က ကော်သူးလေ၏ အဓိပ္ပါယ် ကို မဖော်နိုင်လျှင် “ကော်သူလေး”ဟူ၍ အမည်ပေးခဲ့သဖြင့် (၁၉၄၇)ခုနှစ်ဖွဲ့ စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် “ကော်သူလေး” (Kaw Thu Lay) ဟူ၍တွေ့ရှိရသည်။ “ကော်သူလေး” အဓိပ္ပါယ်မှာ “ကျောက်ဆောင်ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသောနိုင်ငံ” ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်။

ကေအင်န်ယူ စောဘဦးကြီး၏ မူဝါဒ ဝတ်လုံတော်ရစောဘဦးကြီးဦးဆောင်သည့် ကေအင်န်ယူအနေ နှင့် “ကရင်တကျပ်သား ဗမာတကျပ်သား”ဟူသော တန်းတူညီမျှမှုကို ကြွေးကြော်ချမှတ်ခဲ့ပြီး၊ ကိုယ့် ကြံ့မြာကိုယ်ဖန်းတီးခွင့်ကို ဦးတည်ခဲ့သည်။ ကရင် လူထုအနေနှင့်လည်း ဥကဋ္ဌစောဘဦးကြီး၏ မူကို ထောက်ခံလျက် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ဖြင့် တဆင့်ပြီးတဆင့် တိုးတက်တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုဦးဆောင်သည့် ဖဆပလ အစိုးရထံမှကျေနပ်ဖွယ်ရာတုန့်ပြန်မှုကို မရရှိခြင်းနှင့် အင်္ဂလိပ် အစိုးရထံမှလည်း လစ်လျူရှုခြင်းခံရသည်။ သို့ကြောင့် မိမိတို့သည် အမျိုးသားရေး လိုအပ်ချက်ကြောင့် လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်ကို လိုက်ခဲ့ကြသည်။ ကရင်လက်နက်ကိုင်တပ်သားများသည် ရရာလက်နက် များဖြင့် နေရပ်ဒေသသို့ပြန်လည်ရောက်ရှိ၍ မိမိတို့ဘဝလုံခြုံရေးအတွက် ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်း များဖွဲ့စည်းရာ ကေအင်န်ဒီအို (ခေါ်) ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ (Karen National Defence Organization)ကို ဖွဲ့စည်း၍ မိမိတို့၏ အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်ကို ကာကွယ်ခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကေအင်န်ယူသည် ကရင်အမျိုးသားနိုင်ငံရေးကို ဦးဆောင်၍ ကေအင်န်ဒီအို သည် ကရင်အမျိုးသား တို့၏ဘဝလုံခြုံရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခဲ့သည်။ ကေဝိုင်အိုခေါ် ကရင် အမျိုးသား လူငယ်အဖွဲ့အ စည်းကို ဖျက်သိမ်းပြီး ကေအင်န်ယူ အဖြစ်သို့ ပေါင်းစည်းဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် အချိန်မှစ၍ ယင်းအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်များသည် ယူကေအယ်လ် (ခေါ်) ကရင်အဖွဲ့ချုပ် (Union Karen League) ကို ဖွဲ့စည်းပြီး ဖဆပလအစိုးရနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြလေသည်။

ကေအင်န်ယူသည် ကရင်အမျိုးသားအခွင့်အရေးများကို တောင်းဆိုရာမှ ကရင်တို့အနေနှင့် နိုင်ငံရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ အရှိန်တိုးမြှင့်ခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် သီးခြားပြည်နယ်အဆင့်သို့ပင် ဆိုက်ရောက်ခဲ့ သည်။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ဖြစ်သူ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောစမစ်ဒွန်းသည် တပ်မတော် တဖွဲ့လုံး အ တွက် တာဝန်ရှိသည့်အားလျော်စွာ ကရင်လက်နက်ကိုင် တပ်များလည်း ၎င်းလက်အောက်ခံ ဖြစ်လာ

သည်။ (၁၉၄၈)ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၄)ရက်နေ့ လွတ်လပ်ရေးအခမ်းအနားများတွင် ကရင်စစ်မှုထမ်းများက တာဝန် အပြည့်အဝ ယူဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးပွဲ အစမ်းလေ့ကျင့် သည့် အခမ်းအနားများတွင် ဗိုလ်မှူးစောအယ်ဒီဂျင်းသည် ယာယီသမတ၏ နေရာတွင်ပါဝင်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်သမတ စင်ရွှေသိုက်နှင့် အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ခံတို့ နောက်ဆုံး အလံတင်ချ အခမ်းအနားတွင် ဗိုလ်မှူးစောအော်ဗီးဖိုးက ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အလံတော်ကို ဆွဲတင်ခြင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အဆောက်အဦတွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အလံကို လွှင့်တင်သူမှာ ဗိုလ်ကြီးစောချစ်စိန် (ရေ) တို့ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သမတအား အလေးပြု အခမ်းအနားတွင် လေတပ်မှ ကရင်အမျိုးသား စစ်တီးပိုင်းမှ စစ်ချီသီချင်များ တီးမှုတ်ခြင်းဖြင့် ထူးခြားသော လွတ်လပ်ရေး အခမ်းအနားကြီးကို တွေ့ရှိရသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အင်္ဂလိပ်တို့ထံ တင်ပြတောင်း ဆိုချက်များအပေါ် တုန့်ပြန်မှု မရှိခဲ့သည်တကြောင်း၊ ဦးနုအစိုးရ ဦးဆောင်သည့် ဖဆပလအစိုးရထံမှ ကျေနပ်ဖွယ်သော တုန့်ပြန် ချက်များမရ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မူလနိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ချက်များသည် လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်သို့ ရောက်ကြရသည်။ ထိုသို့လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်သို့ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်သောအခါ အင်္ဂလိပ်၏ ထိရောက်သော သွေးထိုးမှုကိုလည်း မတွေ့ရှိရပေ။ ထိုအချိန်က တပ်မတော် ခေါင်းဆောင်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောစမစ်ဒွန်း (ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်) ဗိုလ်မှူးချုပ်စောကြာဒိုး၊ ဗိုလ်မှူးကြီး စောဆင်မြူရယ်ရီးရို (လေတပ် ဦးစီးချုပ်)တို့ကလည်း စွက်ဖက် ပတ်သက်မှု မရှိခဲ့ခြင်းတို့က သက်သေခံလျက်ရှိသည်။

ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေမျိုးရှိနေစဉ်တွင် (၂၈၊ ၁၊ ၄၉)ရက်နေ့ ညတွင် အလုံစမ်းချောင်းရှိ ကရင်ရပ်ကွက်တွင် တင်းမာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာသော အခြေအနေများဖြစ်ပေါ်သဖြင့် ကေအင်န်ယူအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဖြစ်သူ သရာသာထိုသည် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုထံ တယ်လီဖုံးဖြင့် ဆက်သွယ်၍ အခြေအနေကို ထိန်းသိမ်းပေးပါရန်တင်ပြရာ ဦးနုက ထိုအစီအစဉ်ကို ဗိုလ်နေဝင်း က ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းပြောပြီး၊ ဗိုလ်နေဝင်းထံတိုက်ရိုက်စကားပြောစေခဲ့ပါသည်။ ဗိုလ်နေဝင်းကလည်း ကရင်အမျိုးသားတို့၏ အကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၍ မိမိ အစီအစဉ်ကို ယုံကြည်ရန်ပြောသည်။ ဆ ရာသာထိုအား လုံခြုံရေးအတွက် သင့်လျော်သောနေရာတခုတွင် အထူး အခွင့်အရေးများပေး၍ထားရှိသည်။ သို့သော် စမ်းချောင်း၊ သမိုင်း၊ ခဝဲခြံနှင့် အင်းစိန်တို့တွင် မလိုလားအပ်သည့် အနိဗ္ဗာရုံများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေသည်။

ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီး၏ ငြိမ်းချမ်းရေးစိတ်ဓာတ် ဤကဲ့သို့ ရန်ကုန်၊ သမိုင်း၊ အင်း စိန်တို့တွင် စတင်ခဲ့သော မီးပွားကြောင့် ကေအင်န်ယူ၊ ကေအင်န်ဒီအိုနှင့် ကရင်လက်နက်ကိုင်တပ်ရင်း သုံးရင်းသည် တူညီသောခံယူချက်များ သို့မဟုတ် ရောက်ရှိကြလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗိုလ် မှူးကြီးစောမင်းမောင် ဦးစီးသော ကရင်သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း(၁)ဗိုလ်မှူးကြီး စောမြမောင်ဦးစီးသော ကရင်သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း(၂)၊ ကရင်အ

မျိုးသား ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ဦး ဦးစီးသော ကရင်သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း (၃)တို့သည်လည်း ယင်း တို့ ဒေသ ရှိမြို့များကို သိမ်းဆည်းခဲ့သည့်အပြင် ရန်ကုန်မြို့တော်ကို သိမ်းဆည်းရန် အဆင့်အထိသို့ပင် ကျဆင်း သွားသည်။ ထို့အပြင် ကွန်မြူနစ်တော်တော်တော်များ၊ အမ်အန်ဒီအို (ခေါ်) မွန်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေး တပ်ဖွဲ့များ (Mon National Defence Organization) တို့နှင့်လည်းပေါင်းစည်း မိကြလေသည်။

သို့ရာတွင် ထိုအချိန်အခါက အမြော်အမြင်ကြီးမားသည့် ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင် ကြီးစောဘဦး ကြီးသည် အကျိုးဆောင်များ၏ ကြား ဝင်စေ့စပ်မှုကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန်အတွက် ကေအင်န်ယူ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ဆရာမန်းဂျိမ်းထွန်းအောင်နှင့်အတူ အင်းစိန်မှ ရန်ကုန်သို့ လာရောက် ဆွေးနွေး ပြီး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို ရယူနိုင်ခဲ့သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူစာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးရန် အဆင့်သို့ ပင်ရောက်ရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သို့သော်ငြိမ်းချမ်းရေး အောင်မြင်မှု မရရှိခဲ့ချေ။ ဒေါက်တာမောင်မောင်၏ (Burma and the Constitution) စာအုပ်တွင် စောဟံတာသာမွေးနှင့် ဗိုလ်မှူးစောအောင်စိန်တို့အပေါ် အပြစ်ပုံချခဲ့သည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးကမူ ငြိမ်းချမ်းရေး သဘောတူစာ ချုပ်အပေါ် ပြောရန်အကြောင်းမရှိသော်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်နှင့် ပူးတွဲထားသော အစီအစဉ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု ဦးဆောင်သော ဝန်ကြီးများအဖွဲ့သည် အင်းစိန်သို့ သွားရောက်သော်လည်း အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေး အစီအစဉ်သည် အောင်မြင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။

ကရင်နှင့် ကရင်ပြည်နယ် (၁၉၄၇)ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရသံလွင်ခရိုင်ကို ကော်သူလေး (Kawthulay) အမည်ဖြင့် ကရင် တို့အတွက် ဒေသတခု ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။

(၁၉၅၁)ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့ စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပြင် ဆင် ချက် အက်ဥပဒေအမှတ် -(၆၂)အရ ကရင် လူမျိုးအများစုရှိနေထိုင်ကြသော သံလွင်ခရိုင် (ဝါ) ကော်သူလေးဒေသနှင့် ဆက်စပ်ရာဒေသများကို မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းတွင် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် ပြည်နယ်တခုအဖြစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ “ကရင်ပြည်နယ်”ဟုခေါ်တွင်စေခဲ့ပြီး၊ ကရင်ပြည်နယ်၏ မြို့များမှာ ဖါပွန်၊ သံတောင်၊ ဘားအံ၊ ကြာအင်း ဆိပ်ကြီး၊ ကော့ကရိတ်နှင့် မြဝတီတို့ဖြစ်ကြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းဦးဆောင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံတော်လွန်စေရေးကောင်စီ နှင့်မှဆိုးကော်ကဆာ စောဟံတာ သာမွေး ဦးဆောင်သည့် ကရင်တော်လှန်ရေးကောင်စီတို့ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူ လက် မှတ်ရေးထိုးကြပြီးနောက် (၁၉၆၄)ခုနှစ်၊ ဧပြီလ(၃)ရက်နေ့မှစ၍ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လွန်စေရေး ကောင်စီအစိုးရသည် ကရင်ပြည်နယ်ကို “ကော်သူလေး” (Kawthoolei) ဟု ခေါ်တွင်စေခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် များမကြာမီကာလတွင် ကေအာရ်စီခေါ် ကရင်တော် လှန်ရေးကောင်စီ၏တပ်မဟာ (၅)မှ တပ်မင်းစောလင်းထင် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းခံရပြီးနောက် အခြေအနေများလည်း ပြောင်းလဲသွား သည်။ ကေအာရ်စီ ခေါင်းဆောင်များ မြို့ပေါ်သို့ ရောက်ရှိ၍ ဗိုလ်စောလင်းထင်တပ်မဟာမှ စစ်ဗိုလ်

အချို့ (၉)နှစ်ကျော်မျှ အကျဉ်းချုပ်ပြီး၊ သာမန်တပ်သားများကမူ တောတွင်းသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိ ကုန်ကြသည်။

(၁၉၇၄)ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ တော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ အရ "ကော်သူလေး" ဟူသောအမည်ကို "ကရင်ပြည်နယ်"ဟူ၍ ပြန်လည်ပြဌာန်း လိုက်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ကရင်လူမျိုးတို့၏ လက်ရှိအခြေအနေ ကရင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတို့သည် ယဉ်ကျေးမှုရိုးရာဓလေ့နှင့် ဘာသာစကား၊ စာပေအရေးအသား၊ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု၊ အမျိုးသားအလံတော်နှင့် အမျိုးသားသီချင်း၊ ရိုးရာပြကွဲဒိန်၊ ပြည်နယ်နှင့် ပြည်နယ် အလံတော်အစရှိသော လူမျိုးတမျိုးတွင် ရှိအပ်သော ဂုဏ်အင်္ဂါ များဖြင့် ပြည့်စုံလျက်ရှိသည်။ ဘာသာစကားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ Language and the right to communicate စာအုပ် စာမျက်နှာ(၃)ရှိ What fate awaits the World's language ဆောင်းပါးတွင် Tove Skutnabb-Kangas သုတေသနဖော်ပြချက် Table I ရှိ "208 languages with more than 1 million native users" တွင် Burmese, Karen, Shan ဟူ၍ မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုသုံးမျိုး၏အမည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကရင်လူမျိုးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယလူဦးရေ အများဆုံး လူမျိုးဟူ၍ မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး၊ တနိုင်ငံလုံး၏ (၉)ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ရှိကြောင်း၊ (၁၉၂၁)ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်း အရတွေ့ရှိရသည်။ လွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကလည်း ကရင် လူမျိုးသည် မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ၏ အဖျင်းဆုံးဆယ်ပုံတပုံရှိပြီး၊ ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးများ ရရှိရေးကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ နေသူရိန် အစည်းအဝေး မိန့်ခွန်း၌ မြွက်ကြားခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။

မြန်မာ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် လည်းကောင်း၊ ကရင်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီး စောဘဦးကြီး သည်လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းသည့်ကာလတွင် အတူတကွ လက်တွဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် လွတ်လပ်ရေးမရမီ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျဆုံးသွားရပြီး၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် မကြာမီတွင် စောဘဦးကြီး ကျဆုံး သွားခဲ့ရသည်။ ဇူလိုင်လ (၁၉)ရက် နေ့ရောက်လျှင် စော ဘဦးကြီးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်စောစံကေးတို့ကို အောက်မေ့ သတိရနေကြသည်။

တည်တံ့ခိုင်မြဲ၍ စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုကြီးသို့ လွတ်လပ်ရေးဗိသုကာကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် (၁၉၄၇)ခုနှစ်ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ် ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေထွက်ပေါ်ခဲ့ပြီး၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးသည် (၁၉၄၈)ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါ ရီလ (၄)ရက်နေ့တွင် လွတ်လပ်ရေးကို ရရှိခဲ့သည်။ တပ်မတော်၏ အလိုအတိုင်းရေးဆွဲခဲ့သော (၁၉၇၄)ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြဌာန်းနိုင် ခဲ့သော်လည်း (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် တပ်မတော်မှ အာဏာသိမ်း၍ ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်။ သို့ဖြစ်၍

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည့် အခြေခံဥပဒေ (၂)ရပ်စလုံး ဖျက်သိမ်း၊ ရပ်စဲခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။ (၁၉၈၈)ခုနှစ်မှစ၍ ယနေ့တိုင် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေမရှိသည့် အခြေသို့ ရောက်ရှိနေသည်မှာ (၁၁)နှစ်ကျော်မျှပင် ရှိနေပြီဖြစ်ပေသည်။

လက်ရှိပြည်နယ်(၇)ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း(၇)တိုင်းတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည် ထောင်ထားသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းပေါင်းစု ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ တန်းတူရည်တူကိုအခြေခံလျက် ခေတ်မီတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုး အေးချမ်း ယာယာ၍ စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုကြီးအဖြစ်သို့ အလျင်အမြန် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် လိုအပ်နေပ ါသည်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းသားအားလုံး၏အကျိုးကိုရှေးရှုလျက်-

- ၁) အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ သမီးဖြစ်သူ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးနိပယ်ဆုရှင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ဂုဏ်သရေရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များဦးဆောင်သည့် အင်အယ်လ်ဒီ(ခေါ်) အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်မှ အရွေးချယ်ခံ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊
- ၂) နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီမှပုဂ္ဂိုလ်များ၊
- ၃) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကိုကိုယ်စားပြုသည့်ကိုယ်စားလှယ်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး၍ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ကြလျှင် တည်တံ့ခိုင်မြဲ၍ စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုကြီး မလွဲမသွေတည်ဆောက်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂကြီးနှင့်လည်း ထိုကဲ့သို့ပင် သုံးပွင့်ဆိုင် ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးရေးကို ချမှတ်လျက် နိုင်ငံတကာမှလည်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် တောင်းဆိုနေကြပြီဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်မှသာ လျင် လွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာနှင့်တပ်မတော်ဖခင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မျှော်မှန်းခဲ့သော နိုင်ငံ တော်သစ်ကြီးဆီသို့ ရောက်ရှိမည်ဟူ၍လည်း ယုံကြည်ပါသည်။ ကရင်တို့သည် နိုင်ငံထူထောင်ရာတွင် တန်းတူရည်တူ ထမ်းဆောင်နိုင်သော အရည် အချင်းများရှိနေသည်ဖြစ်ရာ ပါဝင်ခွင့်ရလျှင် တမူထူးခြား စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟူ၍လည်း ယုံကြည်ပါသည်။

ယခုသက္ကရာဇ် (၂၀၀၀)ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂)ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် (၅၃)နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့မှ စတင်၍ တန်းတူရည်တူဖြင့် စစ်မှန်သော ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံကြီး ပေါ်ထွန်းရေးကို သံန္နိဋ္ဌာန်ချမှတ် တည်ဆောက်ကြပါစို့ဟူ၍ ဆန္ဒပြုမေတ္တာရပ်ခံလိုက်ပါသည်။ ။

စောကညော် ရဲ့ ကရင်နှင့်ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်၊ စာတမ်းမှ ကောက်နုတ်ချက်

<http://parsethan.wordpress.com/> မှ ကူးယူဖော်ပြပါသည်။